

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	13
-----------------------------	-----------

CAPITOLUL I

Considerații generale privind moștenirea

1. Noțiunea și felurile moștenirii.....	16
1.1. Aspecte generale. Terminologie.....	16
1.2. Felurile moștenirii. Reglementare legală.....	19
2. Despre deschiderea moștenirii.....	21
2.1. Caracterele juridice ale transmiterii moștenirii.....	21
2.2. Data deschiderii moștenirii.....	22
2.2.1. Importanța juridică a stabilirii datei deschiderii moștenirii.....	24
2.3. Locul deschiderii moștenirii.....	25
2.3.1. Importanța juridică a stabilirii locului deschiderii moștenirii.....	26
2.4. Exercițarea dreptului de opțiune succesorală	27
3. Aspectele juridice asupra moștenirii nedeschise.....	27
4. Condițiile generale ale dreptului de a moșteni.....	30
4.1. Enumerarea	30
4.2. Capacitatea de a moșteni	30
4.3. Vocația succesorală.....	32
4.4. Nedemnitătea.....	33
4.4.1. Nedemnitătea de drept	34
4.4.2. Nedemnitătea judiciară	35
4.4.3. Efectele nedemnității	36
4.4.4. Înlăturarea efectelor nedemnității	36
5. Glosar de termeni juridici specifici.....	37

CAPITOLUL II

Principiile generale ale moștenirii legale și excepțiile de la aceste principii.....	39
1. Principiul chemării la moștenire a rudelor, în ordinea claselor de moștenitori legali	41
2. Principiul proximității gradului de rudenie între moștenitorii din aceeași clasă. Excepții: situația din cadrul clasei a II-a de moștenitori. Reprezentarea succesorală	45
3. Principiul egalității între rudele din aceeași clasă și de același grad, chemate la moștenire. Excepții: împărțirea moștenirii pe tulpini și împărțirea moștenirii pe linii.....	46
4. Reprezentarea succesorală.....	47
4.1. Definiere. Natura juridică. Domeniul de aplicare	47
4.2. Condițiile reprezentării succesorale	48
4.3. Modul în care operează reprezentarea	49
4.4. Efectele reprezentării.....	50
5. Reguli aplicabile claselor de moștenitori legali	51
5.1. Clasa I de moștenitori legali	51
5.2. Clasa a II-a de moștenitori legali.....	52
5.2.1. Împărțea moștenirii între ascendenții privilegiați și între aceștia și colateralii privilegiați	54
5.2.2. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al ascendenților privilegiați	55
5.2.3. Împărțea moștenirii între colateralii privilegiați; împărțea pe linii	55
5.2.4. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al colateralilor privilegiați	57
5.3. Clasa a III-a de moștenitori legali (ascendenții ordinari)	59
5.3.1. Împărțea moștenirii între ascendenții ordinari.....	60
5.3.2. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al ascendenților ordinari	60
5.4. Clasa a IV-a de moștenitori legali (colateralii ordinari)	61
5.4.1. Împărțea moștenirii între colateralii ordinari.....	62
5.4.2. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al colateralilor ordinari	62
6. Glosar de termeni juridici specifici	63

CAPITOLUL III

Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor și moștenirea vacantă	65
1. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor	66
1.1. Evoluția reglementărilor legale privind drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor	66
1.2. Condițiile cerute de lege soțului supraviețuitor pentru a putea moșteni	67
1.3. Impactul regimului matrimonial asupra dreptului la moștenire al soțului supraviețuitor	69
1.4. Enumerarea drepturilor succesoriale ale soțului supraviețuitor	73
1.5. Dreptul la moștenire al soțului supraviețuitor în concurs cu clasele de moștenitori	73
1.6. Dreptul de abitație al soțului supraviețuitor	75
1.7. Dreptul special de moștenire al soțului supraviețuitor	77
1.8. Metodologia de calcul a drepturilor succesoriale ale soțului supraviețuitor	80
1.9. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al soțului supraviețuitor	81
2. Moștenirea vacantă.....	81
3. Glosar de termeni juridici specifici	82

CAPITOLUL IV

Moștenirea testamentară – liberalitățile pentru cauză de moarte. Devoluțiunea testamentară a moștenirii	85
1. Discuție introductivă	87
2. Despre testament.....	88
2.1. Definiție. Caractere juridice	88
2.2. Conținutul testamentului (cuprinsul).....	89
2.3. Discuție asupra consimțământului.....	91
2.4. Testamentul conjunctiv	94
2.5. Obiectul testamentului.....	95
2.6. Cauza (scopul) testamentului	95
3. Formele testamentului.....	96
3.1. Testamentul olograf	97
3.2. Testamentul autentic	100
3.3. Testamentele privilegiate	101
3.4. Conversiunea formei testamentare	103

4. Proba testamentului.....	103
5. Interpretarea testamentului.....	104
6. Testamentul sumelor și valorilor depozitate	105
7. Revocarea voluntară a testamentului. Retractarea revocării.....	105
8. Capacitatea în materie de liberalitate.....	107
8.1. Lipsa capacității depline de exercițiu a dispunătorului	108
8.2. Desemnarea beneficiarului liberalității.....	108
8.3. Incapacități speciale	109
8.4. Simulația	110
9. Legatele.....	111
9.1. Legatul universal	112
9.2. Legatul cu titlu universal.....	112
9.3. Legatul cu titlu particular	113
9.4. Legatul conjunctiv.....	115
9.5. Reglementarea juridică a fructelor bunurilor ce constituie obiectul legatelor.....	115
9.6. Legatul cu sarcină	116
9.7. Revizuirea condițiilor și sarcinilor	116
9.8. Legatul rentei viagere sau al unei creanțe de întreținere	116
9.9. Legatul alternativ	116
9.10. Legatul bunului altuia.....	119
9.11. Cheltuielile predării legatului.....	119
9.12. Dreptul de preferință al creditorilor moștenirii față de legatari	119
9.13. Ineficacitatea legatelor	120
9.14. Revocarea voluntară a legatului	120
9.15. Revocarea judecătorească a legatului.....	120
9.16. Caducitatea legatului	121
9.17. Substituția vulgară. Substituția fideicomisară	121
10. Liberalitățile reziduale	122
11. Dezmoștenirea.....	123
11.1. Definiție. Feluri	123
11.2. Efectele dezmoștenirii	124
11.3. Nulitatea dezmoștenirii	125
12. Execuția testamentară.....	126
12.1. Discuție introductivă	126
12.2. Atribuțiile execuțiunii testamentare	126
12.3. Încetarea execuțiunii testamentare	127
13. Glosar de termeni juridici specifici.....	128

CAPITOLUL V

Rezerva succesorală. Transmisiunea moștenirii130

1. Rezerva succesorală.....	132
1.1. Definiție. Reglementarea legală	132
1.2. Caracterele juridice ale rezervei succesorale.....	132
1.3. Întinderea rezervei succesorale	133
1.4. Rezerva soțului supraviețuitor al defunctului.....	134
1.5. Rezerva descendenților defunctului	135
1.6. Rezerva ascendenților privilegiați ai defunctului	135
1.7. Stabilirea valorii masei succesorale	136
1.8. Reducțiunea liberalităților excesive	137
1.9. Ordinea reducăunii.....	137
1.10. Efectele reducăunii	138
1.11. Situația reducăunii liberalităților speciale.....	138
1.12. Despre imputarea liberalităților.....	139
2. Transmisiunea moștenirii	140
2.1. Opțiunea succesorală. Reglementare legală.....	141
2.1.1. Caracterele juridice ale actului juridic de opțiune succesorală.....	141
2.1.2. Condițiile de validitate ale actului juridic de opțiune succesorală.....	142
2.1.2.1. Capacitatea	143
2.1.2.2. Consimțământul.....	143
2.1.2.3. Obiectul actului de opțiune succesorală.....	143
2.1.2.4. Cauza actului de opțiune succesorală	143
2.1.2.5. Forma actului de opțiune succesorală	144
2.1.3. Termenul de opțiune succesorală.....	144
2.1.3.1. Reducerea termenului de opțiune succesorală.....	145
2.1.3.2. Termenul de prescripție al acțiunii în anularea acceptării sau renunțării	146
2.1.4. Acceptarea moștenirii	146
2.1.4.1. Felurile acceptării	146
2.1.4.1.1. Acceptarea după forma de exteriorizare a voinței ..	147
2.1.4.1.2. Acceptarea după raportul cu voința succesibilului ..	148
2.1.4.2. Declarația de neacceptare	149
2.1.4.3. Prezumția de renunțare	149
2.1.4.4. Efectele acceptării.....	150
2.1.5. Renunțarea la moștenire.....	151
2.1.5.1. Definiția. Caracterele juridice ale actului juridic de renunțare, forma și efectele juridice.....	151

2.1.5.2. Revocarea renunțării	152
2.1.6. Sezina.....	153
2.1.7. Predarea legatelor	154
3. Glosar de termeni juridici specifici	155

CAPITOLUL VI

Indiviziunea succesorală, partajul succesoral și raportul donațiilor	156
---	------------

1. Indiviziunea succesorală	158
1.1. Noțiune. Reglementarea legală.....	158
1.2. Regimul juridic al indiviziunii succesorale	158
2. Partajul succesoral	161
2.1. Prezentare generală a instituției. Reglementare legală	161
2.2. Definiție	162
2.3. Care sunt persoanele îndreptățite legal pentru a cere partajul succesoral?	162
2.4. Obiectul partajului succesoral	163
2.5. Formele partajului succesoral.....	164
2.5.1. Partajul voluntar (prin bună învoială)	164
2.5.1.1. Amintirile de familie	166
2.5.2. Partajul pe cale judecătorească	166
2.6. Efectele juridice ale partajului succesoral	169
2.6.1. Efectul constitutiv	169
2.6.2. Obligația de garanție între copărtași	169
2.7. Desființarea partajului succesoral	170
2.8. Drepturile creditorilor cu privire la partajul succesoral.....	170
2.9. Partajul de ascendent.....	171
2.9.1. Donația partaj.....	173
2.9.2. Testamentul partaj.....	174
3. Raportul donațiilor.....	176
3.1. Definiție	176
3.2. Persoanele care sunt obligate la raportul donațiilor.....	176
3.3. Situația renunțătorului la moștenirea legală	177
3.4. Raportul donațiilor versus reducțiunea liberalităților excesive.....	178
3.4.1. Obligația de raport. Condiții	178
3.4.2. Caracterul personal al obligației de raport	179
3.4.3. Excepțiile legale de la obligația de raport	179
3.4.4. Moduri de efectuare a raportului.....	180
3.4.4.1. Raportul în natură	180

3.4.4.2. Raportul prin echivalent	181
3.4.4.3. Raportul prin preluare	181
3.4.4.4. Raportul prin imputație	181
3.4.4.5. Raportul în bani	182
3.4.5. Acțiunea în raport	182
3.4.6. Raportul datoriilor	182
3.4.7. Divizarea de drept a pasivului succesoral. Excepții de la regula divizării de drept	183
3.4.8. Poziția juridică a creditorilor moștenirii și creditorii moștenitorilor. Concursul dintre creditorii moștenirii și creditorii moștenitorilor	184
4. Glosar de termeni juridici specifici	186

CAPITOLUL VII

Procedura succesorală notarială.....187

1. Introducere.....	189
1.1. Noțiuni introductive privind procedura notarială necontencioasă	189
1.2. Principiile recunoscute de doctrină privind normele de procedură succesorală	191
1.2.1. Principiul legalității	191
1.2.2. Principiul confidențialității	191
1.2.3. Principiul forței probante a actului notarial	192
1.2.4. Principiul răspunderii notarului public.....	193
2. Deschiderea procedurii succesorale notariale	193
2.1. Deschiderea succesiunii – noțiune	193
2.2. Probleme generale ale deschiderii procedurii succesorale	195
2.3. Autoritatea competentă de a primi și rezolva cererea pentru deschiderea procedurii succesorale notariale	196
3. Aspectele legale ale procedurii de inventariere a succesiunii.....	203
3.1. Cererea de inventariere.....	203
3.2. Procedura inventarierii	205
3.3. Procesul verbal de inventariere	207
3.4. Cuprinsul inventarului succesoral	209
3.5. Măsuri pe care le poate dispune notarul public în timpul lucrărilor de inventariere a succesiunilor	210
3.6. Aplicarea (punerea) sigiliilor.....	212
4. Începerea dezbaterilor notariale	213
4.1. Cererea și rezoluția.....	213
4.2. Citarea	214

